

LBRIS

We know
books

POEȚI BLĂJENI

POEZII RELIGIOASE

Antologie de

Ion BUZAȘI și pr. Daniel CÂMPEAN

cu un Argument de Ion Buzași

GALAXIA GUTENBERG

2024

Ce-am fost eu,
Pân-a fi lutul,
Trup alcătuirii mele?

ÎNDEMÎN

Opriți-vă, ne spune Dumnezeu,
din goana voastră fără de odihnă!

Cinstiți odihna zilei
că, și Eu, după lucrare
am poposit în tihnă,
ca să privesc al lumii început.

M-aș fi rugat,
dar nu aveam la cine,
Să mulțumesc de lucrul ce-am făcut
și, coborând în liniștea din mine,
am dat odihnei cinste
și-am tăcut.

Opriți-vă, ne-ndeamnă Dumnezeu,
din goana voastră fără de folos!
Găsiți-vă odihnă-n Fiul Meu,
în liniștea și pacea lui Hristos!

CUPRINS

ARGUMENT	5
SAMUIL MICU	7
Cuvînt de laudă și rugăciune către Prea Sfînta/ Troiță a Izvoditorului pentru trimiterea ajutorului de sus spre bună săvîrșirea lucrului început	7
Cuvînt/ de laudă la nașterea D[o]mnului nostru I/su/s H/risto/s	9
Cântare jalnică către Prea Sfînta de Dumnezeu Născătoare	14
Cuvînt de laudă la Zioa Învierii D[o]mnului nostru I/sus/	18
BIBLIA (1795). Ecleziastul (fragment)	24
Cartea lui Iov	24
PETRU MAIOR	25
Singur [numai] de Dumnezeu tu să te lipești	25
VASILE AARON	26
Tînguirea Preacuratei Fecioarei Mariei văzând pre Hristos mort, luat de pre Cruce jos	27
TIMOTEI CIPARIU	45
Sonetto I	45
Sonetto II	46
Imn închinat Sfintei Vergure	47
Almentre (variantă)	48
Epitaf la moartea Dlui S. C. [Simeon Crainic]	49
Imn (I) – La serbarea restaurării Mitropoliei de Alba-Iulia, în ziua de Rusalii, 15/27 mai 1855	51
T. Ciparii	53

ANDREI MUREȘANU	54
Așa mi-a fost ursita	54
Un suspin	56
Eremitul din Carpați	57
Dorul meu	60
Un răsunset	62
Omul frumos	64
IOAN ANDREI [PS IOAN PLOSCARU]	66
Procură	66
Dăruire	67
Liturgie	70
Harfa Preacuratei	72
Bunavestire	75
RADU BRATEȘ	78
Balada Episcopului Inochentie, cel prigonit pentru dreptate	78
Rugăciune de primăvară	82
Închinare	83
Doamne, sufletul meu	84
Ectenie	85
Rugăciune pentru liniștea casei	86
Întâlnire cu Dumnezeu	88
Rugăciune în vreme de foamete	89
Imnul Fecioarei Săracilor	90
Gânduri pentru Învierea din urmă	91
CORNELIU COPOSU	93
Ruga	93
Bindecuvântare	94
Istorie de demult	94
Mai presus de orice	95
Dodecalog	96

ION BRAD	97
Tatăl nostru țărănesc	97
Rugă la Fecioara Săracilor	99
Martiriul sfânt al tinereții	101
Turn	102
Cu ochii copiilor	104
Iarăși și iarăși	105
Epifanie	105
Episcopul-Voievod. <i>Inscripție pe lespedea lui Inocențiu Micu-Klein</i>	106
Biblia de la Blaj	107
AUREL HANCU	109
Se naște Împăratul	109
Mama tuturor	110
Pomul preafrumos	112
Rugăciunea	113
O Turmă și-un Păstor	114
Vezi sfinții în haine vărgate	114
Bucuria de a fi	115
Biseriçuța	117
Ioan Inocențiu Micu Klein	118
Mica noastră Romă	119
ION BUZAȘI	121
Să urci dealul la Nicula	121
NICOLAE POPA	123
Vers pascal	123
Crucea	124
Gând de seară	124
Gând de dimineață	125
Rugăciune	126
De vorbă	127
Îndemn	128

pe care o citau adesea pentru a reliefa supremația spiritului asupra materiei.

Ioan Andrei este pseudonimul literar al Preasfințitului Ioan Ploscaru, episcop greco-catolic al Lugojului. Viața lui, ca și a celorlalți ierarhi ai noștri, este viața unui martir pentru credință. Volumul *Cruci de Gratii* apărut în două ediții, 1993 și 1994, reprezintă meditații creștine ca o expresie a gândurilor și sentimentelor întregului episcopat greco-catolic și a preoților Bisericii Române Unite din anii persecuției comuniste.

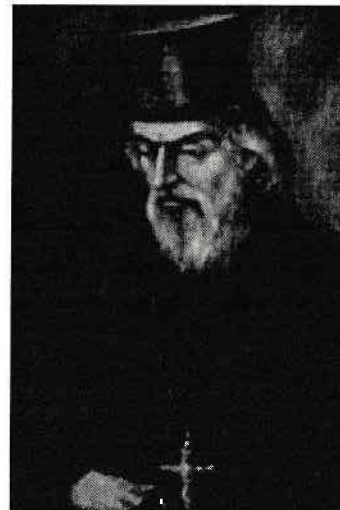
După propria-i mărturisire, versurile din *Cruci de gratii* „redau spiritul și evlavia cu care episcopii și preoții greco-catolici au primit chinurile până la moarte pentru Dumnezeu cel veșnic adorat și pentru patria lor dragă”.

Radu Brateș, ilustrează lirica blăjeană și aceasta aproape necunoscută până la editarea ei cu exemplar devotament filial de către Liana Biriș, fiica poetului. *Corneliu Coposu* pentru care poezia a fost la modul propriu o modalitate de supraviețuire și de păstrare a facultăților intelectuale umane, în anii petrecuți în închisoarea cu regim de exterminare de la Râmnicu Sărat, *Ion Brad* din care am alcătuit o antologie de poezie religioasă, publicată tot la Galaxia Gutenberg în 2009 își dezvăluie o temă a poeziei sale, căreia anii de regim comunist i-au impus ipostază de „poezie de sertar”, *Aurel Hancu*, absolvent al teologiei blăjeane, autorul unei excelente monografii despre viața și opera Fericitului Episcop Martir, Ioan Suci, este „un poet de inspirație cristică” (Al. Cistelean).

„Să urci Dealul la Nicula” sugerează năzuința omului spre virtuțile creștine. Este un poem în proză, cutreierat de duioase aduceri aminte din îndepărtata mea copilărie când această mănăstire era binecuvântată de predicile de neuit ale Preasfințitului Iuliu Hossu devenit Fericit Episcop Martir.

O adevărată revelație constituie poeziile lui *Nicolae Popa*, care a tănuțit multă vreme comoara poeziei. Cu lecturi biblice profund asimilate, poezia lui, își datorează virtuțile poetice acestor lecturi biblice, dublate de meditații creștine.

Ion BUZAȘI

SAMUIL MICU

(1745 – 1806)

Cuvînt de laudă și rugăciune către Prea S/fînta/ Troiță a Izvoditoriului pentru trimiterea ajutoriului de sus spre bună săvîrșirea lucrului început

D/oa/mne prea mare, prea-nalte,
Veacınice, înfricoșate,
Unule întru ființă,
În fire și în voință,
Iară-n feațe în treime
Neîncetat proslăvite.
Părinte-nalt ziditoriu,
Și a toate țiitoriu,
A celor ce sînt văzute

Și acelor nevăzute.
 Fiiule de ești născut
 Prin Tatăl, iar nu făcut,
 Al nostru mântuitoriu
 Și bun răscumpărătoriu.
 Cela /ce/ te-ai pogorît
 Din-nălțime pre pământ
 Și răbdînd înfricoșate
 Munci pântr-a noastre păcate.
 Și cruce și îngropare
 Ne-ai făcut în raiu intrare.
 Mîngîietoriule sfinte,
 Duhule prea proslăvite
 Cel cu Tatăl ne-ncetat
 Și cu Fiiul închinat
 De viață făcătoriu
 Și dulce mîngîietoriu
 Tu, cela ce dăruiești
 Sufletelor omenеști
 Viață și curățire
 De păcate și sfințire.
 Troiță prea-nființată
 Prea sfintă și prea înaltă,
 Dumnezeu întreit sfinte
 Fii milostiv, ia aminte.
 Spre aceasta-a mea strigare
 Cătră tine și rogare,
 Carele, dorind doresc
 Niscaî versuri să-ntocmesc
 Spre-a numelui Tău mărire
 Laudă și proslăvire.

Și a slăvi și pre sfinți
 Ca prea-i tăi preatini iubiți.
 Eu știu că eu ticălosul
 Mișălul și păcătosul,
 Nu-s destoinic ca să fie
 Primită lauda mea ție.
 Ci mă rog cu umilință
 Ție, prea Sfintă Troiță!
 Isuse Te milostivește
 Tu, de mă învrednicește,
 Că pînă voi fi în viață
 Cu dragoste și dulceață
 Limba și condeiul meu
 Să laude numele Tău.

**Cuv/înt/ de laudă la nașterea
D[o]mnului nostru I/su/s H/risto/s**

Veniți împreună toate
 Cerești și pământești gloate
 Luminat să prăznuim
 Și veseli să proslăvim
 Nașterea cea prea slăvită,
 Pre pământ și-n ceriu mărită,
 A mântuitoriului
 Și izbăvitoriului.
 Hristos, cel vecinic și sfânt
 Al părintelui cuvânt
 Care vrînd să mântuiască
 Din robia deavolească

Lumea sa, s-au pogorât
 Din nălțime pre pământ
 Și-mplinind cele vestite
 Prin proroci și prorocite
 Hristos, cel fără-nceput
 Deci pre pământ s-au născut.
 Astăz/i/ din cea dăruită,
 Cu dar și blagoslovită,
 Maria, cerea având,
 În pânțele și mernd
 Precum de la kesar scrisă
 Poruncă atunci eșisă
 Cu Iosif ca să scrie
 Întru a sa seminție.
 Întru a lui David cetate,
 Cu-a lui David celelalte
 Neamuri; a fi scriși voind,
 Și de-acel neam fiind
 Unde, mulțime viind,
 Multăți nedobândind,
 Întru numitul oraș,
 Ei mai de cinste sălaș.
 S-au culcat într-o zmerită
 Peșteră și umilită,
 Întru carea s-au născut,
 Hristos cel fără-nceput,
 Și cu scutece-nfășat,
 Au fost și-n iesle culcat,
 De a sa prea fericită
 Maică, prea blagoslovită,
 Într-aceia priveghind,

Niscăi păstori și păzind,
 Turma sa, văzură zare
 Din ceriu luminoasă tare,
 De carea înspăimîntați
 Fiind și înfricoșați,
 Auziră cuvîntînd
 Pre înger și lor zicînd:
 Nicicum nu vă-nspăimîntați
 Nici vă înfricoșați,
 Că cu mare bucurie
 Și directă veselie
 Întru adevăr vestesc,
 La tot neamul omenesc,
 Căci că astăz/i/ s-au născut
 Hristos cel fără-nceput,
 Al lumii mîntuitoriu,
 Și bun răscumpărătoriu,
 Întru -a lui David cetate.
 Semn voaă, acesta iaste
 Afla-veți într-o zmerită
 Peșteră și umilită.
 Un cocon mic înfășat,
 Cu scutece și culcat,
 Într-o iesle umilită,
 Dobitoacelor tocmită,
 Și cu-acel înger îndată
 Mulțime nenumărată,
 De-n îngeri s-auzi cîntînd,
 Cu mare glas și strigînd:
 Mărire-ntre cei de sus
 Lui D/umne/zeu cel ne-ajuns!

Pre pământ împăciuire
N'tre oameni bunăvoire,
Deci, în Vifleem sosind,
Păstorii și povestind,
Aceștia și aducînd,
Daruri coconului dînd,
Maria s-au minunat
Foarte, și s-au bucurat.
Într-acea, la răsărit,
Din steaoa ce s-au ivit,
Trei crai bine cunoscînd,
Că s-au născut de curînd
Împăratul cel vestit,
Și de demult prorocit.
După dînsa au pornit
Veseli, ș-au călătorit,
Carea stea povățuindu-i,
Pre dînșii și îndreptîndu-i,
În Ierusalim mersăsă,
Unde li să ș-ascunăsă,
Steaoa. Deci cu ferbinte,
Rîvnă chemînd înainte
Pre preoții jidovești
Din cărțile procești.
Au aflat și au cules,
Și bine au înțales,
Că-n Vifleem va să-l nască,
Pre acel crăiasa Maică
Care lucru auzînd
Irod craiu și-nțelegînd,
Au întreat cu îngrijare

Pre magi de-a stea l-arătare,
Zicîndu-le că mergînd
Și cu de-a dinsul cercînd,
Pre prunc aflîndu-l, să vie,
Îndărăpt și lui să-i spuie,
Căci, fiindcă îș temea
Împărăția, voia
Să-l știe și să-l gonească,
De viață să-l lipsească.
Cum de-acolo au eșit
Steaoa iar li s-au ivit,
Înainte lor mergînd.
Deci, în Vifleem sosind
Deasupra casei stătu,
Unde sfîntul cocon fu.
Unde-ntrînd, s-au închinat
Lui, deci, daruri i-au dat.
Aur, zmirnă și tămîie
Cu nespūsă bucurie.
Deci, în vis, luînd poruncă,
La Irod să nu se ducă,
Pe altă cale-au purces
Și la țara lor au mers.
Acest praznic prăznuind,
Astăzi și veseli sărbînd
Deci și noi strigăm ție:
O, Isuse, din vecie,
De noi, cei mult ticăloși,
Robi ai tăi și păcătoși,
Cari, a ta lăudată,
Naștere și prea cîntată,

Astăzi veasăli o sărbăm.
Doamne, și o lăudăm
Și cu mare umilință,
I ne-nchinăm cu credință.
Fie-ți milă îndurate
Și iartă a noastre păcate,
Și de scârbe și nevoi
Mintuindu-ne pre noi.
Pre urmă binevoiește
Și pre toți ne-nvrednicește
Cereștilor negrăite
Bunătăți și nesfârșite.

Cântare jalnică către Prea Sfânta de Dumnezeu Născătoare

Sta Maica cu jele plângând
Lângă Cruce mult lăcrămând
Când Fiul se restignea.
Sufletul ei cel supărat
Și cu durere întristat,
I-au pătruns sabia.
O, tristă și năcăjită
Tu acea blagoslovită
Maica unuia născut!
Carea plângea și mult jelea
Și tremura când ea vedea
Patima celui născut.
Ce om ar fi netânguind
Pre Maica lui Isus văzând

Într-atâta chin fiind?
Cine-ar putea fi nejelind,
Pre Maica lui Hristos privind
Cu Fiul său pătimind;
Pentru-a omului păcat
Văzu-l pre El în chin băgat
Trupul lui de chin stricat
Pre al său preadulce băiat
Văzu-l murind nemângâiat
Când El sufletul și-au dat.
Maică, izvor de iubire
Fă-mă să simt chinuire
Să plâng și eu cu tine.
Fă să arză sufletul meu,
Iubind pre Hristos Dumnezeu,
Ca să-i placă întru mine.

Maică, te milostivește
Rană lui Hristos sădește
Tare, în inima mea.
A Fiului tău cel rănit,
Cel pentru mine chinuit,
Fă-mă cu tine a tângui
Chinul lui fă-l partea mea.
De cel răstignit milă a-mi fi
Până ce voi să trăiesc.
Lângă Crucea lui a fire
Ție a mă însoțire
În plâns, bucurios voiesc.
A fecioarelor Fecioară
Nu-mi fi tu mai mult amară